

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

Μονάδα
Στρατηγικού
Σχεδιασμού
Πανεπιστήμιο Πατρών

Π2.8

ΛΕΙΦΟΡΙΑ, ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Ιωάννης Κ. Κούκος, καθ. Τμ. ΧΜ ΠΠ,

Ελένη Γκρίλλα

«Τα θέματα που αναπτύσσονται εδώ αποτελούν προτάσεις των ομιλητών (ή/και των συνεργατών του έργου) και σε καμία περίπτωση δεν είναι δεσμευτικές για το Ίδρυμα».

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- Διατηρήσιμη ανάπτυξη με σεβασμό των μελλοντικών γενεών και των αναγκών τους (έχουμε δανειστεί τον κόσμο μας από τα παιδιά μας και όχι κληρονομήσεις από τους γονείς μας)
- Πυλώνες : Οικονομία – Κοινωνία – Περιβάλλον

filmfoto / Getty Images

17 ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Ο.Η.Ε.)

ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

17 ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΝΑ ΑΛΛΑΞΟΥΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΑΣ

Social					
1 NO POVERTY	3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING	4 QUALITY EDUCATION	5 GENDER EQUALITY	11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES	16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS
Economic					
8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH	9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE	10 REDUCED INEQUALITIES	17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS		
Environmental					
2 ZERO HUNGER	7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY	12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION	13 CLIMATE ACTION	15 LIFE ON LAND	

1 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΦΤΩΧΕΙΑ	2 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΠΕΙΝΑ	3 ΚΑΛΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ	4 ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	5 ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ	6 ΚΑΘΑΡΟ ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ
7 ΦΤΗΝΗ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ	8 ΑΞΙΟΠΡΕΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	9 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	10 ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ	11 ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	12 ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
13 ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ	14 ΖΩΗ ΣΤΟ ΝΕΡΟ	15 ΖΩΗ ΣΤΗ ΣΤΕΡΙΑ	16 ΕΙΡΗΝΗ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΙΣΧΥΡΟΙ ΘΕΣΜΟΙ	17 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ	

N4957/2022 αρθρο 228 Σχέδιο αειφόρου ανάπτυξης Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα:

Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις

Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) εφαρμόζουν εκπαιδευτικά, τεχνικά ή άλλα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή των αρχών της αειφορίας, της βιώσιμης ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος. Για τον σκοπό αυτόν τα Α.Ε.Ι. καταρτίζουν σχέδιο αειφόρου ανάπτυξης που ενσωματώνει τις αρχές της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης και μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος κατά τη διαχείριση των υποδομών τους και την ενεργειακή τους απόδοση, τη διαχείριση των προμηθειών, των επενδύσεων και των αποβλήτων τους, τη διεξαγωγή έρευνας και την εκτέλεση ερευνητικών έργων/προγραμμάτων, καθώς και την **εν γένει λειτουργία** των Α.Ε.Ι. και των επιμέρους ακαδημαϊκών μονάδων τους... Το σχέδιο αειφόρου ανάπτυξης εγκρίνεται με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης, κατόπιν εισήγησης του Πρύτανη.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΑΕΙ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΑΕΙΦΟΡΙΑ & ΤΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

- Εσωτερική δομή / πολιτική / πρακτικές (μυωπική προσέγγιση)
- Εκπαίδευση φοιτητών / εργαζομένων αλλά και εκπαιδευτών
- Οι σημερινοί φοιτητές αποτελούν την απτή διεπιφάνεια με το οικονομικό & κοινωνικό περιβάλλον
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες / διαμόρφωση πολιτικής (διεπιφάνεια με τις οικονομικές / πολιτικές ελίτ)

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΠ

- **Επιτροπή Περιβαλλοντικής Διαχείρισης**, (ίδρυση το 2014) η οποία συμμετείχε ενεργά στην διατύπωση της *Χάρτας των Ελληνικών Αειφόρων Πανεπιστημίων*. Στόχος της επιτροπής ήταν η συστηματική καταγραφή, ο συντονισμός και η ιεράρχηση των σχετικών εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων και ενεργειών, καθώς και ο καθορισμός της περιβαλλοντικής πολιτικής του Πανεπιστημίου Πατρών.
- **Επιτροπή για το Αειφόρο Πανεπιστήμιο** (2020 υπ. αριθ. 174/10.9.2020 συνεδρίασή της Συγκλήτου: ανάληψη πρωτοβουλιών, η προώθηση και ο συντονισμός συνεκτικών δράσεων υπό την ομπρέλα ενός «Αειφόρου Πράσινου» Πανεπιστημίου στους τομείς: εκπαιδευτικά προγράμματα, εφαρμογή κατάλληλων αρχών, μεθόδων και πρακτικών μέσα στην Πανεπιστημιούπολη, με προσεγγίσεις έξυπνων λύσεων που βασίζονται στη φύση (nature-based solutions), με βελτίωση των οικοσυστημικών παροχών/υπηρεσιών στους εργαζόμενους και τους φοιτητές του Ιδρύματος.
- **Επιτροπή Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης Πανεπιστημιούπολης** Πατρών (υπ. αριθ. 175/24.9.2020 συνεδρίαση της Συγκλήτου): εκπόνηση των αξόνων αναβάθμισης του περιβάλλοντος της Πανεπιστημιούπολης Πατρών, η συμβολή στην κατάρτιση ενός Επιτελικού Σχεδίου δράσεων και υποδομών βελτίωσης της ποιότητας της καθημερινότητας των φοιτητών και των εργαζομένων στο Πανεπιστήμιο και οι συμπληρωματικότητες και συνέργειες με έργα και δράσεις που υλοποιούνται ήδη.

ΧΑΡΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ - ΑΞΟΝΕΣ

1. Προγραμματισμός Εκπαίδευσης και Έρευνας για προώθηση της Αειφόρου Ανάπτυξης
2. Εφαρμογή των κατάλληλων Αρχών, Μεθόδων και Πρακτικών που προωθούν την Αειφορία στα Πανεπιστήμια
3. Σχέσεις των ΑΕΙ με την Κοινωνία σε Τοπικό και Διεθνές Επίπεδο
4. Διακυβέρνηση των Ελληνικών ΑΕΙ

... συγκροτείται Δίκτυο των Ελληνικών ΑΕΙ για την Αειφόρο Ανάπτυξη, από εκπροσώπους των Ελληνικών ΑΕΙ, που θα έχει ως αποστολή να είναι συμβουλευτικό όργανο της Συνόδου των Πρυτάνεων για όλα τα θέματα που προάγουν την επιστημονική γνώση, την έρευνα και την εκπαίδευση σε θέματα βιωσιμότητας και που αφορούν τους επιμέρους συλλογικούς στόχους της Συνόδου των Πρυτάνεων.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΝΟΛΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ

(άξονας 1: δραστηριότητες της διαδικασίας σχεδιασμού και διαχείρισης)

1. **Περιβαλλοντική Στρατηγική:** Πρόκειται για τον καθορισμό των στρατηγικών στόχων και σχεδίων που αποσκοπούν στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του πανεπιστημίου, όπως η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ή η βελτίωση της διαχείρισης αποβλήτων.
2. **Αρχές και Πολιτικές:** Εδώ ανήκουν οι αρχές και οι κατευθυντήριες γραμμές που καθορίζουν την περιβαλλοντική δράση του πανεπιστημίου, όπως η δέσμευση για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, η ενσωμάτωση «πράσινων» τεχνολογιών και η δέσμευση στη μείωση της χρήσης φυσικών πόρων.
3. **Εργαζόμενοι και Βιώσιμη Ανάπτυξη:** Αναφέρεται στην εκπαίδευση, στην συμμετοχή και τον ρόλο των εργαζομένων του πανεπιστημίου στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και την κατανομή των αρμοδιοτήτων σχετικά με την περιβαλλοντική διαχείριση.
4. **Ετήσια Έκθεση:** Αναφέρεται στην προετοιμασία και τη δημοσίευση ετήσιας έκθεσης που αξιολογεί την πρόοδο του πανεπιστημίου ως προς την περιβαλλοντική δράση και την εκπλήρωση/επίτευξη των στόχων βιωσιμότητας.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΝΟΛΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ

(άξονας 2: Εκπαιδευτική διαδικασία)

1. **Διαθεσιμότητα Προγραμμάτων Σπουδών:** Ο δείκτης αυτός αξιολογεί την προσφορά προγραμμάτων σπουδών που σχετίζονται με την περιβαλλοντική αειφορία. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει προγράμματα σπουδών στον τομέα της περιβαλλοντικής επιστήμης και τεχνολογίας, του περιβαλλοντικού δικαίου, της βιώσιμης οικονομίας και άλλων σχετικών θεμάτων.
2. **Ένταξη της Βιωσιμότητας σε Διεπιστημονικά Προγράμματα:** Αυτός ο δείκτης μετρά τον βαθμό στον οποίο η έννοια της βιωσιμότητας ενσωματώνεται σε προγράμματα σπουδών που «διασχίζουν» διαφορετικούς επιστημονικούς τομείς. Αυτό δείχνει τη διακλάδωση της βιώσιμης ανάπτυξης σε πολλούς τομείς.
3. **Σεμινάρια για Φοιτητές:** Αυτός ο δείκτης αξιολογεί τη διαθεσιμότητα σεμιναρίων και προγραμμάτων εκπαίδευσης που επικεντρώνονται στην αειφόρο ανάπτυξη. Αυτά μπορούν να προσφέρονται εξ αποστάσεως ή μέσω δια βίου μάθησης για φοιτητές και επαγγελματίες.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΝΟΛΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ

(άξονας 3: ερευνητική διαδικασία)

1. **Ερευνητικά Έργα:** Αξιολογεί τα έργα έρευνας που διεξάγονται στον τομέα του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών επιτευγμάτων και των επιπτώσεών τους στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα.
2. **Συνεργασία μεταξύ Πανεπιστημίων και/ή Ινστιτούτων:** Αναφέρεται στη συνεργασία και τον συντονισμό μεταξύ διάφορων πανεπιστημιακών κέντρων και/ή ινστιτούτων που ερευνούν και εργάζονται για θέματα περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Η συνεργασία αυτή μπορεί να ενισχύσει την επιστημονική κοινότητα και να διευκολύνει την ανταλλαγή γνώσης και ιδεών.
3. **Συνεργασία με Επιχειρήσεις και Βιομηχανία:** Αξιολογεί τη συνεργασία με επιχειρήσεις και βιομηχανίες για την ανάπτυξη περιβαλλοντικά βιώσιμων τεχνολογιών, προϊόντων ή υπηρεσιών. Αυτή η συνεργασία μπορεί να οδηγήσει στη μεταφορά τεχνολογίας και στην εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών στην βιομηχανία.

(άξονας 4: επιχειρησιακές δραστηριότητες)

- τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης στα πανεπιστημιακά κτίρια,
- τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας,
- την ανακύκλωση απορριμμάτων,
- την προμήθεια προϊόντων που είναι φιλικά προς το περιβάλλον,
- την αποδοτική χρήση και διαχείριση του νερού,
- την προώθηση υγιεινών και βιώσιμων διατροφικών επιλογών στην εστίαση του πανεπιστημίου,
- τη μείωση της χρήσης χαρτιού και
- την προτίμηση ψηφιακών μέσων και υπηρεσιών,
- τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στις φοιτητικές εστίες, καθώς και
- τις προσπάθειες για την ευαισθητοποίηση της κοινότητας και τη συμμετοχή σε κοινοτικές εργασίες και δραστηριότητες που σχετίζονται με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

- δημιουργία κοινωνικά και επιστημονικά ενεργών στελεχών και δημιουργικών πυρήνων ικανών να συμβάλλουν στην επίλυση προβλημάτων και στην προώθηση ενός αειφορικού μοντέλου ανάπτυξης,
- αναπροσανατολισμό της λειτουργίας/ρόλου των παν/μίων σε σχέση με την Κοινωνία και την Πολιτεία,
- πραγματοποίηση μετάβασης (αλλαγή παραδείγματος) υπό συνθήκες μειωμένης χρηματοδότησης και αρνητικού γενικότερα κλίματος,
- γενικά σύνολα δεικτών μπορούν να χρησιμεύσουν μόνο ως σημείο εκκίνησης στον τομέα της εφαρμογής των εννοιών και της λήψης συγκεκριμένων δράσεων με στόχο την περιβαλλοντική βιωσιμότητα,
- οι πιθανές ενέργειες των όλων των πανεπιστημίων της χώρας θα πρέπει να ληφθούν σε κοινό πλαίσιο και με την οικονομική/πολιτική στήριξη της Πολιτείας.

Ευχαριστώ !

Ιωάννης Κ. Κούκος

Τμ. ΧΜ ΠΠ, i.kookos@chemeng.upatras.gr

2610 969567 / 694 5232915